

Status konsumenta w terminowych transakcjach finansowych

*Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 18 września 2019 r.
(IV CSK 334/18)*

Zawieranie terminowych transakcji finansowych może pozostawać w bezpośrednim związku z działalnością gospodarczą osoby fizycznej.

ALEKSANDRA GRZEŚKOWIAK

I. Sąd Najwyższy w glosowanym orzeczeniu przesądził, że osoba fizyczna cechująca się profesjonalizmem i wysokim stopniem wiedzy praktycznej oraz dokonująca z bankiem na własny rachunek, w celu osiągnięcia zysku, powtarzających się czynności bankowych o znacznym stopniu skomplikowania prowadzi działalność gospodarczą i nie przysługuje jej status konsumenta w świetle art. 22¹ k.c. W efekcie nie korzysta ona z ochrony prawnej przewidzianej w art. 385¹ k.c. Sąd Najwyższy zakwestionował tym samym przyjętą dotychczas linię orzeczniczą, zgodnie z którą do oceny statusu konsumenta nie powinno się odnosić okoliczności pozanormatywnych, w tym przede wszystkim cech osobowych konkretnego podmiotu, takich jak doświadczenie, znajomość zasad inwestowania czy świadomość podejmowanego ryzyka¹. Przykładowo, w jednym z wcześniejszych orzeczeń Sąd Najwyższy przyjął odmiennie. Uznał, że do przyznania danej osobie statusu konsumenta bez znaczenia pozostaje cel podjętej czynności (np. osiągnięcie zysku, pomnożenie majątku, odniesienie korzyści podatkowych), zasobność i skala inwestowanych środków, a także kompetencje merytoryczne, doświadczenie oraz skala podejmowanego ryzyka inwestycyjnego².

Niniejsza glosa ma charakter aprobujący. **Za trafny należy uznać pogląd odmawiający przyznania statusu konsumenta osobie fizycznej działającej w konkretnej sprawie jako profesjonalista, również pomimo braku spełnienia przez tę osobę formalnej przesłanki legalizującej, tj. zarejestrowania działalności gospodarczej.** Zagadnienie to wymaga jednak szerszej

¹ Sąd Najwyższy kształtował zakwestionowaną linię orzeczniczą w następujących orzeczeniach: z 28.06.2017 r. (IV CSK 483/16), Legalis; z 17.04.2015 r. (I CSK 515/11), Legalis; z 13.06.2013 r. (II CSK 515/11), Legalis; z 8.06.2004 r. (I CK 635/03), Legalis.

² Zob. wyrok SN z 18.07.2019 r. (I CSK 587/17), Legalis.